

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ФИЛОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра теории литературы

ГЛУХОВЦЕВА
Ольга Олеговна

**КОНЦЕПЦИЯ ЛИЧНОСТИ В РАССКАЗАХ А.П. ЧЕХОВА
«УЧИТЕЛЬ СЛОВЕСНОСТИ», «ПОПРЫГУНЬЯ», «СКУЧНАЯ
ИСТОРИЯ» (МАЛАЯ ПРОЗА)**

Дипломная работа

Научный руководитель:
доктор филологических наук,
профессор А.Н. Андреев
Рецензент:
доктор филологических наук,
профессор В.П. Рагойша

Допущена к защите
«08 июня 2017 г.
Зав. кафедрой теории литературы
доктор филологических наук, профессор Т.И. Шамякина Т.Шамякина

Минск, 2017

РЕФЕРАТ

Структура и объём: в дипломной работе 59 страниц, 40 использованных источников.

Ключевые слова дипломного проекта: личность, концепция личности, образ автора, малая проза, философия.

Объект исследования – малая проза.

Предмет исследования – концепция личности в чеховском рассказе и совокупность используемых для ее передачи художественных средств.

Цель работы – рассмотрение понятия «концепции личности» и средств ее передачи на примере рассказов А.П. Чехова «Учитель словесности», «Попрыгунья», «Скучная история».

Задачи:

- Раскрыть понятие «концепция личности» как литературоведческую категорию и рассмотреть ее применительно к рассказам А.П. Чехова «Учитель словесности», «Попрыгунья», «Скучная история»;
- Подробней ознакомимся с понятием «образ автора» и обозначить «образ автора» на примере рассказов А.П. Чехова;
- Рассмотреть «концепцию личности» как критерий художественности
- Рассмотреть способы передачи концепции личности в рассказах Чехова «Учитель словесности», «Попрыгунья», «Скучная история»;
- Рассмотреть категорию оценки в языке с точки зрения ее стилеобразующего значения в художественном тексте на примере рассказа А.П. Чехова «Попрыгунья».

Методы исследования:

- проблемно-тематический;
- аналитический;
- интерпретационный.

Актуальность данной работы – изучение литературного произведения с точки зрения анализа раскрытых в нем концепций личности дает возможность целостного анализа произведения с учетом его глубокой идейно-тематической составляющей, исследование которой позволяет полнее выявить его эстетический, нравственный и философский подтексты.

Научная новизна работы заключается в том, что рассказы А.П. Чехова впервые проанализированы с учетом раскрытия в них концепции личности.

Практическая значимость работы заключается в возможности использования материалов исследования для написания научных работ по литературе.

РЭФЕРАТ

Структура і аб'ём: у дыпломнай рабоце 59 старонак, 40 выкарыстаных крэйніц.

Ключавыя слова: асобы, канцэпцыя асобы, вобраз аўтара, малая проза, філасофія.

Аб'ект даследавання - малая проза.

Прадмет даследавання - канцэпцыя асобы ў чэхаўскім аповядзe і сукупнасць выкарыстоўваючыхся з мэтай яе перадачы мастацкіх сродкаў.

Мэта працы - разгляд паняцця «канцэпцыі асобы» і сродкаў яе перадачы на прыкладзе апавяданняў А.П. Чэхава «Настаўнік славеснасці», «Паскакуння», «Сумная гісторыя».

Задачы:

- Раскрыць паняцце «канцэпцыя асобы» як літаратуразнаўчую катэгорыю і разгледзець яе ў дачыненні да расказаў А.П. Чэхава «Настаўнік славеснасці», «Паскакуння», «Сумная гісторыя»;
- Падрабязней азнаёміцца з паняццем «вобраз аўтара» і пазначыць «вобраз аўтара» на прыкладзе апавяданняў А.П. Чэхава;
- Разгледзець «канцэпцыю асобы» як крытэрый мастацкасці;
- Разгледзець спосабы перадачы канцэпцыі асобы ў апавяданнях Чэхава «Настаўнік славеснасці», «Паскакуння», «Сумная гісторыя»;
- Разгледзець катэгорыю ацэнкі ў мове з пункту гледжання яе стылеўтаральнага значэння ў мастацкім тэксле на прыкладзе апавядання А.П. Чэхава «Паскакуння».

Метады даследавання:

- прамлемна-тэматычны;
- аналітычны;
- інтэрпрэтацыйны.

Актуальнасць абрарай працы - вывучэнне літаратурнага твора з пункту гледжання аналізу раскрытых у ім канцэпций асобы дае магчымасць цэласнага аналізу твора з улікам яго глыбокага ідэйна-тэматычнага складу, даследаванне якога дазваляе паўнай выявіць яго эстэтычны, маральны і філасофскі падтэксты.

Навуковая навізна працы складаецца ў тым, што апавяданні А.П. Чэхава ўпершыню прааналізаваны з улікам раскрыцця ў іх канцэпцыі асобы.

Практычная значнасць працы заключаецца ў магчымасці выкарыстання матэрыялаў даследаванні для напісання навуковых прац па літаратуре.

SUMMARY

The structure and volume: there are 59 pages and 40 sources in the thesis.

Keywords: identity, concept of the person, the image of the author, small prose, philosophy.

The object of study - small prose.

The subject of the study - The concept of personality in Chekhov's story and a set of artistic means used for its transmission.

Purpose - Consideration of the idea of "the concept of personality" and the means of its transmission on the example of Chekhov's stories "The Teacher of Literature", "Grasshopper", "A Boring Story".

Tasks:

- to expand the concept of "The concept of personality" as a literary category and to consider it in relation to the stories of A.P. Chekhov "The Teacher of Literature", "Grasshopper", "A Boring Story";
- to learn more about the concept of "the image of the author" and designate "the image of the author" on the example of A. P.Chekhov's stories;
- to consider the "concept of personality" as a criterion of artistry;
- to consider ways to transfer the concept of the person in Chekhov's stories "The Teacher of Literature", "Grasshopper", "A Boring Story";
- to consider evaluation category in the language in terms of its style-forming values in a fiction story on the example of A.P. Chekhov's "Grasshopper".

Methods:

- Topical;
- analytical;
- interpretative.

The urgency of this work - the study of a literary work from the point of view of the analysis of concepts of personality disclosed in them gives an opportunity of a holistic analysis of the product in view of its deep ideological and thematic component, the study of which allows you to fully reveal its aesthetic, moral and philosophical implications.

The scientific novelty of the work lies in the fact that the stories of A.P Chekhov were first analyzed taking into account the disclosure of their identity concept.

The practical significance of the work lies in the possibility of using the study materials for writing research papers on literature.